

Brusel 19. října 2023
(OR. en)

Interinstitucionální spis:
2023/0376(COD)

14434/23
ADD 5

CONSOM 373
MI 877
JUSTCIV 152
COMPET 1016
DIGIT 228
CODEC 1939
IA 264

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	17. října 2023
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	SWD(2023) 337 final
Předmět:	PRACOVNÍ DOKUMENT ÚTVARŮ KOMISE SOUHRN ZPRÁVY O POSOUZENÍ DOPADŮ Průvodní dokument k návrhu SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY, kterou se mění směrnice 2013/11/EU o alternativním řešení spotřebitelských sporů a směrnice (EU) 2015/2302, (EU) 2019/2161 a (EU) 2020/1828

Delegace naleznou v příloze dokument SWD(2023) 337 final.

Příloha: SWD(2023) 337 final

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 17.10.2023
SWD(2023) 337 final

PRACOVNÍ DOKUMENT ÚTVARŮ KOMISE
SOUHRN ZPRÁVY O POSOUZENÍ DOPADŮ

Průvodní dokument k

návrhu SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY,

**kterou se mění směrnice 2013/11/EU o alternativním řešení spotřebitelských sporů
a směrnice (EU) 2015/2302, (EU) 2019/2161 a (EU) 2020/1828**

{COM(2023) 649 final} - {SEC(2023) 347 final} - {SWD(2023) 334 final} -
{SWD(2023) 335 final}

Souhrnný přehled
Posouzení dopadů návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o alternativním řešení spotřebitelských sporů.
A. Potřeba opatření
V čem spočívá problém a proč se jedná o problém na úrovni EU?
Cílem této iniciativy je řešit tři obecné problémy, které byly identifikovány na úrovni EU: 1) směrnice o alternativním řešení sporů není vhodná pro digitální trhy, 2) nízké zapojení podniků a spotřebitelů do alternativního řešení sporů, 3) alternativní řešení sporů není dostatečně využíváno v přeshraničním kontextu. Příčiny těchto problémů lze seskupit do dvou skupin: „megatrendy a tržní faktory“ a „faktory související s prosazováním“. První skupina zahrnuje: rychlý růst a zvýšenou koncentraci elektronického obchodování a internetové reklamy, nárůst přeshraničních nákupů, včetně nákupů u obchodníků nacházejících se mimo EU, spotřebitelské spory na digitálních trzích přesahující rámec smluvních otázek, značnou míru nedodržování spotřebitelského práva EU. Druhá zahrnuje: překážky přístupu k alternativnímu řešení sporů (nedostatečná informovanost a náklady na postupy) a zvýšené využívání soukromých systémů pro řešení sporů on-line provozovaných internetovými tržišti. Důsledkem těchto problémů pro spotřebitele je celková roční újma ve výši 383 milionů EUR.
Čeho by měla tato iniciativa dosáhnout?
Obecným cílem tohoto zásahu je zajistit řádné fungování jednotného trhu a dosáhnout vysoké úrovně ochrany spotřebitele tím, že se spotřebitelům a obchodníkům umožní efektivně a účinně řešit jejich spory bez ohledu na zemi jejich bydliště nebo usazení. Tato iniciativa bude sledovat tyto tři konkrétní cíle: 1) přizpůsobit alternativní řešení sporů digitálním trhům, 2) zlepšit zapojení spotřebitelů a obchodníků do alternativního řešení sporů, 3) posílit přeshraniční alternativní řešení sporů.
Jakou přidanou hodnotu budou mít tato opatření na úrovni EU? (subsidiarita)
Rychlý vývoj digitálních trhů spolu s nástupem nových obchodních modelů a obchodních praktik staví před spotřebitele nakupující na internetu celou řadu nových výzev. Vzhledem k povaze digitálních technologií, které nejsou omezeny hranicemi, se vznik nových typů hrozeb týká spotřebitelů v EU bez ohledu na zemi jejich bydliště, přičemž vyžaduje rychlou, důslednou a účinnou reakci veřejných orgánů, jejichž činnost by měla být omezena hranicemi jejich jurisdikce. Bez zásahu EU by vnitrostátní intervence pravděpodobně vedly k nedostatkům v prosazování předpisů a k narušení jednotného trhu.
B. Možnosti politiky
Prostřednictvím kterých možností lze cílů dosáhnout? Je některá možnost upřednostňována? Pokud ne, proč?

Aby měla opatření významný dopad, jsou důsledně seskupena do **čtyř alternativních variant politiky**, které se od sebe liší povahou a intenzitou zásahu: A) neregulační zásah, B) procesní změny a změny zeměpisné působnosti, C) změny věcné působnosti s některými dodatečnými povinnostmi pro obchodníky (upřednostňovaná možnost), D) strukturální změny se zvýšenou harmonizací.

Opatření navrhovaná v rámci upřednostňované možnosti jsou následující: rozšířit zeměpisnou a věcnou působnost směrnice o alternativním řešení sporů tak, aby se vztahovala na všechny spory mezi obchodníkem a spotřebitelem, které se týkají porušení předpisů EU na ochranu spotřebitele; požadovat, aby internetová tržiště, která poskytují služby soukromého řešení sporů on-line, splňovala standardy kvality, které spotřebitelé očekávají od certifikovaných subjektů alternativního řešení sporů s autocertifikací; nahradit evropskou platformu pro řešení sporů on-line novými nákladově efektivními nástroji pro odkazování na další zdroje; zavést povinnost odpovědět pro obchodníky, kteří od subjektu alternativního řešení sporů obdrží oznámení o novém spotřebitelském sporu; podpořit sdružování případů, pokud subjekt alternativního řešení sporů obdrží podobné případy; udělit evropským spotřebitelským centrům novou úlohu při poskytování specializovaných asistenčních služeb pro alternativní řešení sporů v případě přeshraničních stížností a zavést mechanismus, v jehož rámci budou obchodní sdružení po předložení autocertifikace oprávněna zřizovat systémy pro přeshraniční řešení sporů.

Jaké jsou názory jednotlivých zúčastněných stran? Kdo podporuje kterou možnost?

Zúčastněné strany obecně podporují posílení rámce EU pro alternativní řešení sporů a jeho přizpůsobení digitálním trhům, a to zejména prostřednictvím:

- rozšíření zeměpisné a věcné působnosti směrnice o alternativním řešení sporů,
- zvýšení účasti obchodníků na alternativním řešení sporů a zajištění prosazování výsledků alternativního řešení sporů,
- usnadnění přeshraničního alternativního řešení sporů,
- zavedení ochranných opatření pro zranitelné spotřebitele, kteří nemají dostatečné digitální dovednosti.

Některé zúčastněné strany (zejména spotřebitelské organizace) požadují, aby byla účast na alternativním řešení sporů pro obchodníky povinná, ale několik členských států se staví proti této změně, v níž vidí možný rozpor se svými ústavními předpisy týkajícími se přístupu ke spravedlnosti.

Za důležitý cíl revize bylo označeno také posílení kolektivního alternativního řešení sporů. Tento mechanismus již existuje ve vnitrostátních právních předpisech několika členských států, ale jeho využívání je stále omezené. Zúčastněné strany vyzvaly Komisi, aby přijala opatření na podporu využívání kolektivního alternativního řešení sporů. Současně bylo zdůrazněno, že je důležité svěřit provádění kolektivního alternativního řešení sporů členským státům v souladu s přístupem směrnice spočívajícím v minimální harmonizaci.

Vzhledem k tomu, že některé zúčastněné strany byly zpočátku vůči možnosti zastavení činnosti platformy pro řešení sporů on-line opatrné, Komise s nimi projednala dostupné údaje a zohlednila jejich obavy.

C. Dopady upřednostňované možnosti

Jaké jsou výhody upřednostňované možnosti (je-li nějaká doporučena, jinak uveďte výhody hlavních možností)?

Upřednostňovaná možnost je účinným způsobem dosažení specifických cílů a zároveň je efektivní, zejména pro spotřebitele, a zajišťuje vysokou úroveň soudržnosti. Tato možnost by spotřebitelům zajistila celkový přínos v podobě snížení újmy o 33 milionů EUR ročně. Totéž by platilo i pro Komisi, pro niž by odhadovaný celkový přínos plynoucí z nahrazení platformy pro řešení sporů on-line činil 500 000 EUR ročně. Tato možnost by pro podniky znamenala celkový přínos ve výši 634 milionů EUR ročně (264 milionů EUR ročně v důsledku zmírnění povinnosti zveřejňovat informace + 370 milionů EUR ročně v důsledku nahrazení platformy pro řešení sporů on-line).
Jaké jsou náklady na upřednostňovanou možnost (je-li nějaká doporučena, jinak uveďte náklady na hlavní možnosti)?
Přijetí upřednostňované možnosti by pro podniky znamenalo dodatečné opakující se náklady ve výši 38,6 milionu EUR ročně (2,6 milionu EUR ročně na povinnost odpovédět + 25 milionů EUR ročně pro subjekty alternativního řešení sporů v případě dalších sporů + 11 milionů EUR ročně na uvedení platformy do souladu s předpisy).
Jaké budou dopady na malé a střední podniky a na konkurenceschopnost?
Malé a střední podniky tvoří velkou většinu podniků a budou také hlavními příjemci úspor nákladů plynoucích ze zrušení stávajících požadavků na informování týkajících se jak platformy pro řešení sporů on-line, tak alternativního řešení sporů. Tato možnost bude mít pozitivní dopad na konkurenceschopnost malých a středních podniků v EU, protože úspory mohou být využity ke zvýšení atraktivity jejich cen a případně k podpoře inovací.
Očekávají se významné dopady na vnitrostátní rozpočty a správní orgány?
Ne.
Očekávají se jiné významné dopady?
Podnikům i spotřebitelům se dostane lepší úrovně základních práv, protože se podpoří rovné podmínky a sníží se újma spotřebitelů.
Proporcionalita?
Upřednostňovaná možnost zachovává současný přístup směrnice spočívající v minimální harmonizaci a nevyžaduje, aby členské státy zavedly povinné alternativní řešení sporů. Svých specifických cílů dosahuje prostřednictvím opatření, která nepřekračují rámec toho, co je nezbytně nutné. Rozšiřuje oblast působnosti směrnice tak, aby odrážela nové formy sporů vznikajících na digitálních trzích, avšak dobrovolná povaha alternativního řešení sporů zajišťuje, že změny nepovedou k nerovnoměrným nákladům pro subjekty alternativního řešení sporů, příslušné vnitrostátní orgány a podniky. Proporcionalita je dodržena i v případě opatření, jež se týká soukromého řešení sporů on-line. Tím, že příslušné opatření, s nímž upřednostňovaná možnost počítá, stanoví pro internetová tržiště mechanismy autocertifikace, jež prokáží, že jejich postupy soukromého řešení sporů on-line vykazují vysoké standardy kvality, neukládá těmto obchodníkům nadměrnou zátěž. Očekává se, že povinnost odpovédět zvýší zapojení podniků do alternativního řešení sporů. Toto opatření bude pro podniky znamenat určité náklady, ale tyto náklady budou více než kompenzovány odstraněním povinnosti zveřejňovat informace pro ty podniky, které nemají v úmyslu ani nejsou povinny se účastnit řešení sporů on-line. Přeshraniční alternativní řešení sporů lze posílit pouze tím, že se stávajícím evropským spotřebitelským centřům přidělí nová specifická úloha a že obchodní

sdružení dostanou možnost zřizovat systémy pro přeshraniční řešení sporů.
D. Návazná opatření
Kdy bude tato politika přezkoumána?
Bude-li vybraná politika přijata, Komise bude po jejím přijetí sledovat její provádění. V souladu s cíli politického opatření byl stanoven seznam hlavních ukazatelů pokroku. Tyto ukazatele mohou sloužit jako základ pro hodnocení této politiky, stejně jako možné cíle, kterých má být dosaženo sedm let po vstupu revidované směrnice v platnost.